

gaa med deres Præst og hans kirkelige Handlinger som det vil; det er en Sag for sig — som det, de ere og ønske vedblivende at være, nemlig Medlemmer af Folkekirken uden Hensyn til, at de om Søndagen stadigt eller en Gang imellem gaa hen i deres „private“ Kirke og der dyrke Gud paa den Maade, der stemmer med deres Overbevisning. Det er for øvrigt ikke en Gang rigtigt — det viser atter det Virvar, Folkekirkens Myndigheder have bragt sig i — at man kun berøver disse folkekirkelige Medlemmer deres Anerkendelse som saadanne, naar det kan siges, hvad man vel nok kan sige om mange af dem, at de „slutte sig til“ en Frimenighed. Dertil maa dog kræves et fastere Forhold mellem dem og den paagældende Frimenighed. Men det er ikke blot dem, der indlade sig paa et saadant Forhold, som man berøver Anerkendelse som Medlemmer af Folkekirken. Jeg nævnte i mit første Foredrag, at det var hædt en af mine Vælgere, at der blev nægtet ham Anerkendelse som Medlem af Skolekommissionen, fordi han — som det sagdes — havde sluttet sig til Frimenigheden i sin Valgkreds. Og hvad havde han saa gjort? Han havde en enkelt Gang gaaet til Alters i denne Frimenighed. Det viser, at man fra Folkekirkens Side gaar ud fra, at naar en Mand, der er Medlem af Folkekirken, blot en enkelt Gang har søgt Altergang i en Frimenighed, er han dermed uden for Folkekirken. Det forekommer mig, at dette er uberettiget endog fra Myndighedernes eget Udgangspunkt i Skrivelsen af 1883. Jeg beder derfor den højtærede Minister om at gøre disse Spørgsmaal til Genstand for fornyet og, hvad jeg slet ikke tvivler om, velvillig Overvejelse; thi der er virkelig Holdepunkter ogsaa for den modsatte Anskuelse af den, han nu gør gældende. Den Anskuelse, der hidtil er fulgt fra Kirkestyrelsens Side, er virkelig saa vekslende, saa modsigende paa mange Punkter, at den neppe i Længden kan og i alt Fald ikke bør opretholdes.

Sabroe: Det ærede Medlem for Vinderupkredsen (Svendsen) kom med nogle Bemærkninger i Anledning af mine Udtalelser her forleden Dag, og jeg skal tillade mig at gøre nogle korte Bemærkninger dertil. Det ærede Medlem sagde, at man neppe inden for Socialdemokratiet vilde anerkende en Agitation, der ikke fuldt ud vedkendte sig den socialdemokratiske Lære. Jeg vil ganske kort sige, at inden for det socialdemokratiske Parti

lægger man ikke videre Vægt paa Dogmer eller kræver, at de enkelte Medlemmer af Partiet skulle vedkende sig dette eller hint Dogme, denne eller hin Udtalelse af en eller anden Socialdemokrat fra gamle Dage, men hvad der kræves, er praktisk Arbejde for de Folk, Socialdemokratiet arbejder for. Den indre Mission synes omvendt ofte først og fremmest at kræve Dogmerne troede af de enkelte Medlemmer, medens de ikke bekymre sig videre om det praktiske sociale Arbejde, som dog turde være Kristendommens Aand og Mening. Det ærede Medlem ønskede, at Socialdemokratiet vilde gennemføre en lignende praktisk Virksomhed til Lindring af Arbejdernes Nød inden for deres egne Rækker, som det Indre Mission har gjort i Menighederne. Dertil vil jeg svare, at hvis det ærede Medlem vil henvende sig til de socialdemokratiske Fagforeninger med Anmodning om at faa vedkommendes Aktstykker at se, vil han erfare, hvor meget Socialdemokratiet yder Arbejderne i Forhold til det Kontingent, de svare. Han vil da se, at det er meget betydeligt. Jeg skal saaledes nævne Bødkernes Fagforening, der i de sidste 10 Aar i Understøttelse til dens arbejdsløse har udredet 88,000 Kr.; det er et meget betydeligt Beløb for et Fag, der ikke hører til de største, og jeg synes, det vidner om, at der inden for disse Fagforeninger raader en god og prisværdig Opfattelse af, hvorledes Mennesker bør handle over for hverandre. Angaaende det ærede Medlems Bemærkninger om de helliges Virksomhed ude omkring i Kommunerne vil jeg sige, at naar jeg i Folketinget fremdrog, at det ikke saa sjældent hændte, at Folk kom fra de Kommuner, hvor den saakaldte levende Menighed stod for Styret, ind til andre Kommuner, hvor Venstre og Socialdemokratiet raadede, og bad om Understøttelse, fordi de ikke kunde leve af, hvad de fik i deres egen Kommune, har jeg ikke fremført denne Udtalelse uden at kunne føre Bevis derfor. For at undgaa Vidtløftighed skal jeg dog kun nævne et enkelt Eksempel. For et halvt Aars Tid siden kom der saaledes et gammelt Ægtepar paa 81 og 82 Aar ind til Aarhus ude fra Højbjerg-Elsborg Kommune — den repræsenteres af det ærede Medlem fra Kellerup. Dette gamle Ægtepar havde der faaet en Alderdomsunderstøttelse af 80 Kr. aarligt. De anmodede om at faa mere, men saa svarede Sogneraadet der, hvis Flertal hørte til den saakaldte levende Menighed, at saa maatte de finde sig i at komme paa Fattiggaaarden. Da de ikke kunde faa bedre